

Primaat van de politiek

Donderdag, 20 april 2023
mr. drs. Els Huisman

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE • BELEID

1

Primaat van de politiek

Wetstekst artikel 46d onder b WOR:

Voor de toepassing van artikel 23, tweede lid, zijn onder de aangelegenheden de onderneming betreffende niet begrepen de publiekrechtelijke vaststelling van taken van publiekrechtelijke lichamen en onderdelen daarvan, noch het beleid ten aanzien van en de uitvoering van die taken, behoudens voor zover het betreft de gevolgen daarvan voor de werkzaamheden van de in de onderneming werkzame personen.

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE • BELEID

2

Primaat van de politiek

- Wat is het gevolg?
 - Geen overlegrecht en daarmee geen adviesrecht, behalve als er sprake is van personele gevolgen. Let op: niet bij inherente personele gevolgen
 - Instemmingsrecht heeft vaak betrekking op medewerkers dus dit recht wordt doorgaans niet geblokkeerd door het politiek primaat

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE • BELEID

3

Primaat van de politiek

- De reikwijdte van artikel 46d sub b WOR is bepaald in de jurisprudentie, op basis van de parlementaire stukken

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE | BELEID

4

Primaat van de politiek

- Aantal kaders:
 - Reikt niet verder dan strikt genomen noodzakelijk
 - Soort orgaan dat het besluit neemt
 - Aard van het bestreden besluit

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE | BELEID

5

Primaat van de politiek – Wie neemt het besluit?

- Uitspraak van de Hoge Raad uit 2002 (*JOR* 2002/80) in de kwestie bij de Rijksrecherche is belangrijk:
 - niet alleen besluiten die tot stand komen in democratische organen met (mede) wetgevende bevoegdheden
- Mogelijkheid (?) / afstand (?) tot politieke controle lijkt hierin bepalend

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE | BELEID

6

Voorbeeld: Wie neemt het besluit?

- OK (19 april 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:1337): ja want op grond van de Politiewet 2012 is de korpschef belast met de leiding en het beheer van de Politie en legt hij verantwoording af aan de Minister van Veiligheid en Justitie
- Relevant: besluit was genomen door eenheidsleiding

Nationaal congres OR & OverheidDE VOORT
INNOVATIE BEHOEFT

7

Voorbeeld: Wie neemt het besluit?

- Kwestie over het Rijkshuisvestingsbeleid (ECLI:NL:PHR:2020:161)

Deel- en uitvoeringsbesluiten worden op eigen merites beoordeeld

Nationaal congres OR & OverheidDE VOORT
INNOVATIE BEHOEFT

8

Voorbeeld: Wie neemt het besluit?

- OK (25 februari 2021), ECLI:NL:GHAMS:2021:787
Beroep richt zich op wijziging topstructuur. OK: op grond van Gemeentewet bevoegdheid college. Vergt onmiskenbaar politieke afweging van voor- en nadelen

Nationaal congres OR & OverheidDE VOORT
INNOVATIE BEHOEFT

9

Primaat van de politiek - Aard van het besluit

- Uitspraak OK SSC Rijk: aard van het besluit is van belang (29 december 2003, JAR 2004/28). Is bevestigd door HR in cassatie (20 mei 2005, JAR 2005/156)
- Onder meer bij:
 - Effect op begroting (Mirandabad)
 - Besluiten die gebaseerd zijn op regeerakkoord (IND)
 - Samenwerking ketenpartners (IND & Politie Regionale Eenheid Oost-Brabant)

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE • BELEID

10

Voorbeeld: Aard van het besluit

- Is er sprake van een publiekrechtelijke taak?
- OK: ja want in de notitie over de ZSM aanpak staat dat ZSM een onderdeel is van de ambitie en strategie van de politie om een drietal grote ontwikkelingen door te maken. Bovendien, doel van de ZSM-aanpak is de samenwerking met ketenpartners.

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE • BELEID

11

Voorbeeld: Aard van het besluit

- Dus: de locatie waar het ZSM-beleid wordt uitgevoerd aan zogenoemde ZSM-tafels is zodanig verbonden met de inhoud en de uitvoering van dat beleid, dat het moet worden gezien als een essentieel onderdeel van dat beleid.
- AG: een tijdelijke verhuizing in beginsel geen primaat tenzij bijkomende omstandigheden. Dat is samenwerking met ketenpartners.

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
INNOVATIE • BELEID

12

Voorbeeld: Aard van het besluit

- Kwestie over het Rijkshuisvestingsbeleid (ECLI:NL:PHR:2020:161):

Aanwijzing en inrichting als rijkskantoor valt onder de publiekrechtelijke taak zorg te dragen voor de huisvesting van ministeries

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
ADVOCATEN | MEDIATORS

13

Bedankt

Volg ons voortaan op Twitter:
www.twitter.com/voortadvocaten

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
ADVOCATEN | MEDIATORS

14

De Voort Advocaten | Mediators

*Juridische ondersteuning door
adviseren, bemiddelen en procederen*

We blinken uit in verschillende rechtsgebieden:

- Vastgoed en overheden
- Ondernemingsrecht
- Insolventierecht
- Arbeidsrecht
- Personen- en familierecht
- Medezeggenschapsrecht
- Zorgrecht en sportrecht
- Mediation

Nationaal congres OR & Overheid

DE VOORT
ADVOCATEN | MEDIATORS

15

De Voort Advocaten | Mediators

*Juridische ondersteuning door
adviseren, bemiddelen en procederen*

Met een sterk team van 30 advocaten en 35
ondersteunende medewerkers zijn we:

- Gedreven
- Doortastend
- Snel en accuraat
- Handelen we eerlijk en oprecht
- Werken we doelgericht samen: opdrachtgever,
advocaten en ondersteunend personeel
